

e-Participation 2.1: Harnessing Natural Language Processing for Community Participation

FOCUS GROUP DISCUSSION RESULTS

Disaster Risk Reduction Management (DRRM)

Brgy Misong, Pola, Oriental Mindoro

August 27, 2023

I. Summary of Project

National University CHED-LAKAS held a series of focus groups in 2023 involving various communities identified to pilot the ongoing DRR and CCA studies conducted, Pola, Oriental Mindoro is identified because of the recent Oil Spill incident that happened in their area. Through the focus groups, the team gathered data to help in the formulation of Policy Recommendations through a consultative approach and relying on the grassroots information provided by the participants.

II. Introduction

BOSESKO Team held a focus group discussion with 22 community members in Brgy. Misong, Pola, Oriental Mindoro on August 27, 2023. The focus group was conducted as part of the Social Implication of different Disaster Risk Reduction and Climate Change Adaptation aspects.

The discussion was designed to gather information from the different stakeholders in regard to

1. Notable disaster experiences/ community effects from known sources;
2. Vulnerabilities, ways it causes disasters, and those most affected;
3. Disaster preparedness, prevention, and mitigation capabilities, key players, and roles;
4. Current DRRM-related or CCA-related efforts, plans, and programs; Scientific tools or knowledge employed; Key players and roles.

III. Participant demographics

BOSESKO Team held a focus group discussion with 22 community members in Brgy. Misong, Pola, Oriental Mindoro. Most of them are fisherfolks, wives of fisherfolks, and selected officers of the Fisherfolks Association

V. Summary of findings and observations

The participants were divided into 4 sub-groups to tackle different parts of the components: (1) Notable disaster experiences/ community effects from known sources; (2) Vulnerabilities, ways it causes disasters, and those most affected; (3) Disaster preparedness, prevention, and mitigation capabilities, key players and roles; and (4) Current DRRM-related or CCA-related efforts, plans, and programs; Scientific tools or knowledge employed; Key players and roles.

The following results and observations are documented for each group:

GROUP 1: Notable Disaster/ Sakuna

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
Ilarawan ang mga riskong sakuna na hinaharap ng inyong komunidad.	<ul style="list-style-type: none"> ● LINDOL <ul style="list-style-type: none"> ○ Nangyari lamang nakaraan linggo bago itong FGD ○ Ang pinakamalakas na naranasan nila ay nung 1993 (intensity 7) at awa ng Diyos pagkatapos nun ay wala na namang silang maalalang malakas na lindol na sumunod dito. ● BAGYO <ul style="list-style-type: none"> ○ Nakakaranas ang kanilang komunidad ng 2-3 bagyo (o malakas na ulan) kada buwan; ○ Ang pinakamalakas na bagyo na kanilang naranasan ay noong Bagyong Nona nung 2016 ayon sa kanilang pagkakatanda. ● STORM SURGE <ul style="list-style-type: none"> ○ Ang huling storm surge na malakas na naranasan ng kanilang komunidad ay nung 1980s pa ● OIL SPILL <ul style="list-style-type: none"> ○ Hindi makapangisda ng halos limang buwan pagkatapos ang nangyaring insidente. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Dahil karamihan sa mga kalahok sa diskusyon ay lumaki at tumanda na sa komunidad, na-adapt na nilang mamuhay kasama ang nararanasang lindol, bagyo, at storm surge; bagaman, may mga incidenteng naaapektuhan ang karaniwang takbo ng kanilang mga pamumuhay, nasanay na silang ‘bumangon’ muli (resiliency). ● Mas iniinda ng mga respondents ang riskong dulot ng Oil Spill sapagkat, hindi lamang ito ‘natural’ na dulot ng kapaligiran dahil sa tinatawag na Climate Change, kundi direkta nitong nasalanta ang kanilang pangunahing pinagkukunan ng pangkabuhayan; dagdag sa sakit na ito ay ‘man-made’ disaster na mas maagapan sana kung mas naging maingat, nasa tamang proseso at naagapan ang pangyayaring ito.
Gaano ka-exposed o ka-bulnurable ang komunidad sa mga riskong ito?	<ul style="list-style-type: none"> ● LINDOL <ul style="list-style-type: none"> ○ Madaling makarecover base sa mga nakaraang naranasang pagyanig ay wala namang napinsala ng malala or nagibang bahay o imprasaraktura ● BAGYO 	<ul style="list-style-type: none"> ● Dahil naging bahagi na ng kanilang pangkaraniwang buhay ang lindol, bagyo atbp, mas madaling silang nakakabalik sa normal na pamumuhay; ang tanging agam-agam lamang nila noong nagkaroon ng oil spill na unang beses (na

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Mas madaling makarecover dahil ang tanging inaaalala nila ay pagkasira ng kanilang mga tahanan ● OIL SPILL <ul style="list-style-type: none"> ○ Kung pagnakataon na mangyari ulti ang risiko ng oil spill, mukhang di na kakayanin (base na din sa kasalukuyang nangyayari ngayon) dahil na din ang pangunahing pinakukunan ng pangkabuhayan ng komunidad ay pangingisa na direktang naapektuhan ng oil spill. 	sana ay huli na din), hindi naging preparado ang kanilang komunidad sa pag-aksyon upang mapigilan ang epekto nila hindi lamang sa kanilang pamumuhay pati na rin sa kanilang kapaligiran. Pakiwar ni mga miyembro ng grupo ay delubyo ang nangyari sa kanila at dahil limitado ang access nila sa iba pang maaaring pagkuhanan ng ikabubuhay, mas mahihirapan silang makabalik sa dati nilang pamumuhay.
Anu-anong mga rason ng mga riskong sakuna na ito?	<ul style="list-style-type: none"> ● LINDOL <ul style="list-style-type: none"> ○ Paggalaw 'daw' ng lupa; pagyanig ng lupa ● BAGYO <ul style="list-style-type: none"> ○ Natural na nangyayari dulot ng pagbagu-bagong panahon; minsan dulot din ng malakas na habagat ● OIL SPILL <ul style="list-style-type: none"> ○ Paglubog ng barkong may dalang langis kaya tumagas ito at kumalat sa dagat. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ang mga riskong dulot sana ng 'natural calamities' ay maaari sanang malimitahan o maiwasan kung ang pamayanan kasama ang lokal na pamahalaan-barangay at munisipalidad ay may sabayang aksyon at aktibong partisipasyon mula sa miyembro ng mga komunidad.
Ilarawan ang inyong mga karanasan tungkol sa sakunang ito.	<ul style="list-style-type: none"> ● LINDOL <ul style="list-style-type: none"> ○ Nasirang mga daan, pagguho ng lupa, pagkasira ng mga bahay at paaralan. ● BAGYO <ul style="list-style-type: none"> ○ Pagkasira ng tahanan, bangka, ng mga taniman, at pagguho ng lupa ● OIL SPILL 	<ul style="list-style-type: none"> ● Mas ramdam ng mga respondents ang lala ng naranasan nila sa Oil Spill dahil direktang naapektuhan ang kanilang pangkabuhayan; saglit na tumigil at nag-agam agam kung paano nila bubuhayin ang kanilang pamilya, pag-aaralin ang mga anak, ibibili ng gamot ang mga kaanak na maysakit.

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Pagkawala ng pagkakakitaan, may mga nagkasakit; paninikip ng dibdib, nasira ang bakawan, pagkasira ng mga yamang-dagat, maraming namatay na isda, koral atbp. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Nagkaroon din sila ng problema sanhi ng lokasyon ng kanilang komunidad at kawalan ng ‘access’ sa signal upang mas madaling makahingi sana ng tulong.

GROUP 2: Vulnerabilities/Kahinaan

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
Ano ang nakita ninyo na kahinaan ng komunidad o pamahalaan nung nakaraan na sakuna?	<ul style="list-style-type: none"> ● Dapat ay tuloy tuloy ang tulong ng pamahalaan lalo na sa financial, lalo na sa mga direkta na nasalanta tulad ng mga anak o asawa ng mangisda dahil sa naganap na oil spill ● Naka focus lamang ang pamahalaan sa mga kapatagan tuwing may sakuna, hindi gaano nabibigyan ng atensyon ang mga mangisda pag may sakuna tulad ng bagyo, pag sa mga palayan mabilis ang responde at madami ang tumutulong. Nagkaroon lamang ng pag alam dahil sa oil spill 	<ul style="list-style-type: none"> ● Makikita dito ang hinaing ng mga mangisda tungkol sa mga tulong ng gobyerno tuwing may mga sakuna. Kadalasan ay naka focus ang gobyerno sa mga kalamidad sa kapatagan at tsaka lamang nabibigyan ng pansin ang mga coastal na komunidad pag mayroon na malalaki na sakuna na umaabot sa internasyonal na balita ● Makikita din ang pangangailangan ng maayos na batas ukol sa pag bibigay ng tulong at ayuda sa mga sakuna na gawa ng tao at hingi natural na kalamidad.
May mga nakikita ba kayo na maari na mabago sa polisiya?	<ul style="list-style-type: none"> ● Tungkol sa pagkuha ng tulong o ayuda bilang isang tindera, kailangan pa na kami ay mag register sa munispyo. Pero ang registration ay 8 thousand pesos, mas mahal pa ito kesa sa aming puhunan pag kami ay nag titinda. Kami tuloy ay hindi na nakakpag rehistro dahil sa mahal, kami lang naman 	<ul style="list-style-type: none"> ● Makikita dito ang pagkakaroon ng hindi patas na polisa para sa mga tulong na galing sa gobyerno, maari ay kailangan mabigyan ng tamang orientasyon ang mga komunidad tungkol sa mga maari nila makuha na tulong at mga permit na ayon sa kanilang kalagayan para sila ay

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
	ay nag lalako ng mga nahuli na isda ng mga asawa namin.	makakuha ng karampatang tulong
May mga nakita pa po ba kayo na kahinaan o problema pagkatapos ng oil spill	<ul style="list-style-type: none"> Nung mag bukas na ulit ang aming lugar para mangisda yung iba na manginigsda pumapasok sa aming lugar Nung una madami pa ang nahuhuli ng isda dahil natigil ng anim na buwan ang panginisda pero pagtagal tagal ay parang naubos na din ang mga isda sa amin lugar 	<ul style="list-style-type: none"> Tungkol dito makikita naman ang epekto ng over fishing sa isang lugar na nakarecover pagkatapos ng isang “lockdown” sa lugar. Dito makikita ang kakailanganan sa balance sa mga nasabing lugar
May na apektuhan po bas a lugar ninyo sa kanilang kalusugan dahil sa oil spill?	<ul style="list-style-type: none"> May panahon na nahihiapan ako na huminga at parang bumalik ang aking asthma dahil sa amoy ng langis, may mga bata din na nagkasakit kasi kinailangan sila na I evacuate sa mas malayo na lugar kung saan di naamoy ang oil spill. Nagbigay naman ng mga masks ang munispyo habang nililinis ang oil spill. 	<ul style="list-style-type: none"> Isa sa mga masasabi din na area ng concern sa isang komunidad ay ang mga residente na may vulnerabilities tulad ng may mga sakit, matatanda at mga tao na may mahina na resistensya. Sa mga ganitong sakuna nakikita na kailangan mayroon mga pasilidad sa mga loka na barangay na maari maging temporary evacuation area bago sila mailipat
May mga karagdagan po ba kayo na opinion o saloobin tungkol sa naganap na oil spill.	<ul style="list-style-type: none"> Nung nagkaroon ng oil spill at nawalan kami ng mangisda ng trabaho, nagsimula kami mag volunteer sa paglilinis at nagkaroon ng cash-for-work, pero hindi naman sapat ang nabibigay na bayad katapat ng kinikita namin sa araw araw na panginisda. Mabilis na tumulong ang mga taga ibang bansa mga taga France ang tumulong noon sa clean 	<ul style="list-style-type: none"> Dito makikita ang pansin sa mga international groups or organization sa pag tulong sa mga ganintong klase ng sakuna, na kailangan pang palakasin sa Pilipinas. Kailangan ng mas mabilis at maayos na pag responde dahil una sa lahat tayo ay isang achiepleagic na bansa at need na malakas na response sa mga coastal emergencies

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
	up at nandyan din naman ang local na gobyerno at coast guard.	
Sa tingin nyo ba kailangan ng alternatibo na pagkakabuhayan sa oras ng mga ganitong sakuna	<ul style="list-style-type: none"> Ang mahirap po sa livelihood ay ung pag ito ang pang kalahatan po, minsan po kasi hindi na nagiging patas na yung isa ay nagtrabaho at masipag pero ung isa na walang ginagawa ay kumikita katulad ng sa nag tratrabbao, mas mabuti po kung individual ang mga livelihood programs. 	<ul style="list-style-type: none"> Kailgan ng isang livelihood program na hindi nakasalalay na kumita mula sa internal na community o di kaya mayroon sila na pagbebentahan sa labas na sustainable. Mahihirapan sila sa isang livelihood na technically wala naman market o bibili sa mga nagawa nila

GROUP 3:

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
Anu-anong mga nakikita ninyong kakayahang likas-yaman, lakas-kaya (resource) ng komunidad?	<ul style="list-style-type: none"> Primary Skill: <ul style="list-style-type: none"> - Fishing Secondary Skill: <ul style="list-style-type: none"> - Farming What they want: <ul style="list-style-type: none"> - Support for fisherfolks before, during, and after a crisis. 	<ul style="list-style-type: none"> Mayroon sila na maayos na sense na pag protekta sa community nila at sa mga likas na yaman, tulad lamang ng mga maayos na pag aalaga sa mga bakawan at pagkakaroon ng season ng pangingisda at pag kakaroon ng "off" season para mabigyan ng panahon lumaki ang mga isda
Paano ito nakakatulong sa adaptive capacity ng komunidad sa pagbabago ng klima at sa mga sakuna?	<ul style="list-style-type: none"> Before: <ul style="list-style-type: none"> - Seminars and trainings about Fishing and Risk Disaster Management. - Provide better fishing equipment. During: <ul style="list-style-type: none"> - Improve "Cash for Work" system. - * No to Nepotism - "Walang Palakasan" - * Ages 18 and above must be allowed to work. 	<ul style="list-style-type: none">

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
	<ul style="list-style-type: none"> - * Compensation is not enough for big families. - * Compensation should not be delayed. - Faster response and mitigation. - Distribution of relief goods. - Temporary Livelihood Program 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● After: <ul style="list-style-type: none"> -Assistance to recover quickly from the crisis. - Clear instructions and policies. 	

GROUP 4:

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
Before Disaster	<p><i>Preparations initiated by the Government and other institutions:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● DA conduct crops insurance ● Meeting with barangay for prep ● Megaphone for announcement ● Financial assistance ● Bann before po spill ● Lecture/ seminar what to do during ● Earthquake drill 	
During Disaster	<p><i>Assistance/ Support received from the Government and other institutions:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ayuda ● Cash for work dole, 350/day, ● 20k/family, bbm ● Ppp ayuda volunteers ● 1k/ pampanga lgu ● Food pack from miso g ● evacuation school and church, small ● Evac in ther relative ● 2k/ fam senators ● Food pack dwsd ● Alternative work from priv company 	
After Disaster	<i>Mitigation and Post-disaster</i>	

Tanong	Kasagutan	Obserbasyon/ Comments from the Facilitator
	<p><i>activities/ resolutions released and done by the Government and other institutions:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Impact assessment, • barangay city • Bahay bahay check • Clearing operations by baranggay • Livelihood program, govt and private • Ppic insurance if reported • Promise to give insurance from shopping company • Bfar testing ans advisory na pde na kain • Gov pde na maligo 	

IV. General Observations

- Most of the group members are hesitant at first to answer the questions so it is important to build proper rapport for them to be comfortable and to answer as honestly as they can be.
- It is important to laymanize and localize the questions for the respondents to understand and can easily understand the question;
- It is also important to clearly explain the purpose and plan of the activity for the participants to appreciate and prepare for the questions.
- The members of the group adequately discussed their thoughts when the facilitator provided examples, this also encouraged them to open up knowing they were on the right discussing their knowledge on the matter.
- They have high resiliency as observed they are used to the ‘natural calamities’ unlike the Oil Spill which is a man-made related incident.
- The group usually agrees with the general group representative, who in turn gives a much deeper explanation about the current concerns of the community, most especially on the government’s focus on them just because of the oil spill
- This can be addressed better with discussion on policies and permits, such as permits given to sellers that have no permanent establishment, in order to obtain registration for government-mandated help.
- Regulations upon overfishing should be explored, it should also be observed that although the calamity of the oil spill has passed there might still be long-term effects on the fishing areas that need to be addressed and concerned
- The group usually opens up and discussed at length when there is someone from their group taking the lead, this also encourages them to open up knowing that this is a safe space to air their concerns
- The group wanted their concerns to reach the national level of government, because of the feeling of helplessness they encountered during the oil spill incident
- Natural calamities such as storms are something that they are used to, they usually know what kind of storms can affect their community due to historical knowledge.
- The community actively cares for their mangrove forests which is a good indicator of a community that values environmental conservation

V. Recommendations

- These calamities can be handled properly (if not avoided) if there is a strong community engagement from the LGU with the community members;
- Effective and efficient Information, Education, and Communication (IEC) Campaign in educating and creating awareness among community members are important in addressing the preparedness for these risks;
- Bottom-Up approach type in drafting the DRR Contingency Plan so it will be localized and can be easily adapted by the community members;
- Mapping of the demographics of the participants are recommended to identify the appropriate approach in facilitating FGD includes education attainment (literacy), gender, and if belong to any community group/organization.
- Communities that are usually cut off or far from government centers, usually suffer from being the last place that are responded to with regards to natural calamities and even manmade calamities. Efficient disaster preparedness protocols for local government units will be helpful in order to address calamities.
- There are certain policies that are good in theory but need to be implemented and observed on the ground for better implementation and to have a lasting impact on the community which will benefit the constituents
- In order to gather data that will be valid, some questions need to be expounded but at the same time being able to establish rapport and effective communication will be the best strategy to gather qualitative data. This is done in order to strengthen the quantitative data gathering of the team

VI. Photo Documentation

